

Model prikupljanja obveznog primjerka online publikacija (e-knjiga) putem mrežnog obrasca

A model for gathering of online publications' (e-books') legal deposit copies using online forms

Vesna Mravunac¹, Lobel Machala²

^{1,2} Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb, Hrvatska

¹vmravunac@nsk.hr; ²lmachala@nsk.hr

Sažetak. Temeljem Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19) Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu ima zakonsku obvezu prikupljanja i čuvanja obveznog primjerka online publikacija (e-knjige, e-serijske publikacije, mrežne stranice i dr.). U cilju ispunjenja zakonske obveze neophodno je ostvariti suradnju između Knjižnice i nakladnika. Razmatran je model prikupljanja obveznog primjerka online publikacija putem mrežnog obrasca, a prijedlog modela temelji se na dosadašnjem pozitivnom iskustvu upotrebe mrežnog obrasca za izradu CIP zapisa. Sustav za prikupljanje obveznog primjerka e-knjige putem online obrasca nakladnicima osigurava brz i jednostavan način dostave obveznog primjerka te zaštitu i njegovo kontrolirano korištenje. Prednosti koje Knjižnica nalazi u toj sinergiji su skraćivanje vremena za izradu metapodataka o online publikacijama, prikupljanje informacija o hrvatskim nakladnicima online izdanja, stvaranje baze online publikacija (e-knjiga) te pružanje usluge pristupa online publikacijama korisnicima sukladno propisanim uvjetima korištenja.

Abstract. According the the new Library Law (NN 17/19) the National and University Library in Zagreb has the legal obligation of gathering and preserving of legal deposit copies of online publications (e-books, e-journals, e-newspapers, web pages, etc.). In order to fulfil this task, it is essential that close cooperation be formed between the National and

University Library and publishers. A new model for the gathering of online publications' (e-books') legal deposit copies using online forms is discussed. This model is based on the up-to-now positive experience of online form application for CIP record production. In such a way, a quick and simple method of legal deposit copies' delivery would be offered to publishers, guaranteeing them in the same time both safety and supervision of the access to their publications. The proposed synergy would be of great help to the National and University Library in fulfilling a number of its tasks: preparing controlled sets of metadata about online publications, gathering of information about Croatian online publishers, creating online publications' (e-books') database, and offering its users the access to online publications

Ključne riječi. Obvezni primjerak, e-knjiga, mrežni obrazac, metapodaci, online publikacije

Keywords. Legal deposit, e-book, online form, metadata, online publications

Biografije autora.

Lobel Machala, knjižničarski savjetnik, doktorirao je 2012. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na temu "Nacionalne bibliografije na mreži: model Hrvatske nacionalne bibliografije knjiga". Od 2000. godine radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu kao rukovoditelja Odjela Bibliografsko središte i glavni urednik Hrvatskih nacionalnih bibliografija. Aktivni je član Hrvatskog knjižničarskog društva i član IFLA-ine Sekcije za nacionalne bibliografije.

Vesna Mravunac diplomirala je 2008. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te stekla zvanje profesora hrvatskog jezika i književnosti te profesora povijesti, a 2009. godine i zvanje diplomiranog knjižničara. Trenutno radi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu na Odjelu bibliografskog središta.

Literatura

Ausführliche Anleitung für die Ablieferung von monografischen Netzpublikationen, Hochschulprüfungsarbeiten und Noten über das Webformular 2016. [citirano: 2019-12-5]. Dostupno na:
https://www.dnb.de/SharedDocs/Downloads/DE/Professionell/Netzpublikationen/npMonoNotenHssAusf.pdf?__blob=publicationFile&v=4

British Library. How to deposit your digital publications. [citirano: 2019-12-4].
Dostupno na: <https://www.bl.uk/help/how-to-deposit-your-digital-publications>

CIP obrazac. [citirano: 2019-12-5]. Dostupno na: <http://cip.nsk.hr/obrazac/>

Deutsche Nationalbibliothek, Sammlung unkörperlicher Mediewerke. [citirano: 2019-12-05]. Dostupno na:
https://www.dnb.de/DE/Professionell/Sammeln/Unkoerperliche_Medienwerke/unkoerperliche_medienwerke_node.html#doc210120bodyText2

Digital Legal Deposit. An IPA Special Report. 2014. [citirano: 2019-12-05].
Dostupno na: <https://www.internationalpublishers.org/images/news/2014/digital-legal-deposit-2014.pdf>

Gooding, P.; M. Terras; L. Berube. Towards user-centric evaluation of UK non-print legal deposit : a digital library futures white paper. 2019 [citirano: 2019-12-05].
Dostupno na:
<http://elegaldeposit.org/documents/18208810/0/DLF+White+Paper/c774b0aa-4272-446a-1fad-b56ccb047361>

IFLA eLending Background Paper. IFLA, 2014. [citirano: 2019-11-14]. Dostupno na:
<https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/e-lending/documents/ifla-elending-background-paper-aug-2014-rev.pdf>

Joint Collecting Framework for UK Legal Deposit, 2015-2020. [citirano: 2019-12-03]. Dostupno na:
<https://www.bl.uk/britishlibrary/~media/bl/global/legal%20deposit/joint-collecting-framework-for-uk-legal-deposit.pdf?la=en>

Library of Congress. Digital legal deposit, Germany. [citirano: 2019-12-03].
Dostupno na: <https://www.loc.gov/law/help/digital-legal-deposit/germany.php>

Library of Congress, Digital legal deposit, United Kingdom. [citirano: 2019-12-15].
Dostupno na: <https://www.loc.gov/law/help/digital-legal-deposit/germany.php>

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. CIP ured. [citirano: 2019-11-03].
Dostupno na: <http://www.nsk.hr/cip/>

Publisher submissions portal. [citirano: 2019-11-03]. Dostupno na:
<https://www.youtube.com/watch?v=Er3cbIRYrwY&feature=youtu.be>

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Narodne novine, 17(2019). [citirano: 2019-12-05]. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html